

GOSPODARSTVO

Gospodarska obvestila.

Zborovanje Kmetijske zveze v Vitaju. V nedeljo dne 26. oktobra t. l. po rani službi božji ima pri nas Kmetijska zveza zborovanje v cerkveni hiši. Pri de govornik iz Maribora. Kmetje in posestniki, udeležite se zborovanja polnoštevilno!

Gospodarskega zborovanja Kmetijske zveze v Laškem dne 22. t. m. se je udeležilo več sto kmetov in posestnikov. Predavatelj minister v pok. g. Ivan Vesenjak nam je pojasnil vzroke sedajne kmetijske krize ter opozoril, da se premalo brigamo za združništvo in za svojo kmetijsko stanovsko organizacijo. Za vse, kar nam je povedal, mu smo globoko hvaležni in želimo, da bi nas še večkrat obiskal. Pri razpravi so kmetovalci opozorili na razne težave v kmetijstvu. Na podlagi tega so se sprejele resolucije glede novega lovškega zakona, glede novega obrtniškega zakona, glede podpiranja živinoreje ter glede obremenitve občin z novimi šolskimi dajatvami. Resolucije smo poslali Kmetijski zvezi v Mariboru, da jih predloži na merodajna mesta.

Kmetijsko gospodinjstvo tečaj se bo pričel na dr. Krekovi gospodinjstvi šoli v Zgornji Šiški pri Ljubljani dne 2. novembra t. l. Notranje plačajo mesečno 600 Din za vso oskrbo, zunanje pa po dogovoru. Obenem se še sprejemajo tudi učence za meščansko gospodinjstvo šolo, ki plačajo mesečno 1000 Din za vso oskrbo. Prospekti se na željo pošljejo. Priglasje sprejema vodstvo gospodinjstvene šole v Zgornji Šiški pri Ljubljani.

Gospodinjstvo in kmetijska nadaljevalna šola v Krčevini. Zopet smo tik pred otvoritvijo nadaljevalne šole. V slučaju, da se priglasijo zadostno števílo fantov, starih vsaj 16 let, dobrodošli pa so tudi možje, se bo to jesen poleg

gospodinjstvene otvorila tudi kmetijsko nadaljevalna šola pod vodstvom šolskega upravitelja. Da se tako staršem kakor fantom in dekletom objasni pomen, korist in ustroj nadaljevalne šole, priredita šolski upravitelj g. Cvetko in voditeljica gospodinjstvene šole gospa Mešiček v nedeljo dne 26. oktobra, ob treh popoldne v šoli sestanek. Na ta sestanek se razven interesentov za nadaljevalno šolo vabijo sploh vsi starši šolskih otrok, da izrečejo svoje želje in mnenja glede obdarovanja ubogih učencev z obleko in obuvalom. Po zaključenem sestanku se vrši vpisovanje fantov in deklet v nadaljevalno šolo, v kateri se prične pouk v nedeljo dne 9. novembra ob 8. uri zjutraj. Trajal bo pouk za fante ob nedeljah od pol 9. do pol 13. ure, za dekleta pa od 8. do 16. ure in bo samoumevno brezplačen. Zaključil se bo najbrž na belo nedeljo dne 12. aprila 1931. Dekleta se že tačas prijavljajo za gospodinjstvo nadaljevalno šolo, pričakujemo, da se bodo to jesen poslužili tudi fantje ter mladi možje ugodne prilike za nadaljno izobrazbo v kmetijski stroki.

Veliki živinski sejm v Laškem bode prihodnji četrtek dne 23. oktobra t. l. Kupci obveščeni, prodajalci uljudno vabljeni!

Rusija, kjer ljudje stradajo, izvažajo živila. Znano je, da v Rusiji velik del prebivalstva dobesedno strada; v prvi vrsti so med temi reveži bivši »buržujki«, to je takozvani pripadniki takozvanega kapitalističnega razreda, torej na tisoče in tisoče oseb, katere pred revolucijo niso pripadale delavskim slojem. Drugi del prebivalstva ima pa prehrano tudi v skrajno pičli meri. V veljavi so živilske karte, kakršne so bile vpeljane v drugih deželah pred vojno, in na nje se dobe le najpotrebnejša živila. Dalje osvetljuje sliko, v kako bednih razmerah živi rusko prebivalstvo, tudi prošnja ruskih židov iz Ukrajine, ki so jo poslali na svoje soplemenjake na Angleškem, naj jim priskočijo na pomoč, češ, da gladi skoraj umirajo. To je ena slika in

sklepali bi iz nje, da v Rusiji splošno vlada pomanjkanje na živilih. Osupne nas pa pri tem druga slika, namreč: izvažanje žita iz Rusije, ki se vrši v ogromnih množinah. Doma stradanje, istočasno pa je svet preplavljen z ruskim žitom. — Kakor je to nasprotje neverjetno, vendar je resnično. Sovjetska vlada namenoma pritrujuje svojem prebivalstvu živila, samo da jih lahko izvažajo. In to dela z določnim namenom. Sovjetska vlada je namreč pri izvažanju svojega petletnega industrijskega programa. Industrijalizirati hoče Rusijo tako, da bo v tem oziru tekmovala lahko z vsako drugo deželo, in tudi v prvi vrsti z Ameriko. Za ta program pa potrebuje ogromno denarja in zato izvažajo vse razpoložljive pridelke. Ker njo samo ti pridelki stanejo jako malo, kajti potem kolektivizacije kmetij je postal kmet takorekoč državni suženj, ki dobi za svoje delo le najpotrebnejše, daje lahko svoje pridelke tudi po skrajno nizki ceni, tako da ne morejo z njimi konkurirati druge dežele. In ta sovjetski napad na svetovni trg ogroža upropastiti poljedelstvo drugih dežel. Vse poljedelske države razmotrivajo, kako bi se dalo priti v okom temu sovjetskemu napadu.

*

Mošt vrc.

Sveži grozdni sok je čist, svetle barve in prijetno sladkega okusa. Ko pa nekaj časa stoji v sodu, postaja moten, se nekoliko segreje, začne šumeti in pri pilki uhaja neki plin; ki nas duši. Po preteku nekaj tednov šumenje preneha, tekočina se je spet ohladila, pomirila in očistila. Iz sladkega grozdnega soka je nastala opojna pijača, kateri pravimo vino.

Opisano odigravanje je za nas vsakdanji pojav in mi kratkoma pravi, da se je mošt potem vrenja spremenil v vino.

Pri uživanju vina čutimo v glavnem kislinu in alkohol. Kislina nas ne za-

DR. O. ILAUNIG:

TATENBAH

ZGODOVINSKA POVEST.

njegovo obnašanje ni bilo vedno tako, kakor bi bilo primerno njegovemu stanu. Spisal je na primer knjižico, katere vsebina je pohujšljiva. Kaznjivo je tudi, ker je stopil v zvezo z grofom Thurnom.

»In tako,« zaključil mestni sodnik sodbo, »sedaj obstoja upanje, da se neha kmalu tudi vaš zapor ter se v kratkem vrnete kot težko preizkušen mož v človeško družbo in dobite vse nazaj, kar ste zgubili.«

»In komu se imam zahvaliti za to ugodno rešitev,« vpraša grof Tatenbah vidno razveseljen.

»Pravici,« odvrne mestni sodnik s povzdignjenim glasom, »saj ste slišali, da je sodnija po tehtnem pretresanju vseh okolišnosti prišla do tega pravnega izreka. Ako so se uveljavili tudi drugi vplivi, se morate za to zahvaliti vaši so-progi, ki se je dan po vašem zaporu sešla s patrom

44 Emerikom. Le-ta je na njeno iskreno prošnjo šel k cesarju, da zaprosi pri njem za vas milosti.«

Sedaj je še le začel grof Tatenbah čutiti, da je že stal čisto ob robu prepada in da ni dosti manjkalo, da bi bil izgubljen. Dolg, globok vzdihljaj se je izvil iz njegovih prs.

»Naj poplača dobri Bog vsem,« reče ves ginen, »ki so se zavzeli za me v moji veliki stiski. Vam, gospod mestni sodnik, se zahvalim za to lažljivo vest, ki ste mi jo sporočili, vi ste res plemeniti mož.«

»Ravnal sem po svoji dolžnosti,« odvrne ta, kakor je to pri Petru Volku navada. »Ob slovesu od vas bi vas prosil, gospod grof, ne udajajte se zaenkrat prevelikemu upanju. Sodba zoper vas je bila izrečena na prvi stopnji. Druga stopnja, tajni svet Notranje Avstrije še ni spregovoril. Če ne najde med tem časom nič več obremenilnega za vašo krivdo, je upati, da ostane pri prvi sodbi.«

Po teh besedah je odšel mestni sodnik, da izvrši še drugo povelje, ki ga je sprejel iz Dunaja. To se je glasilo, da naj stopi v stik s celjskim krvnim sodnikom Pavlom Ahac, ki naj izsledi ono čarovnico na Ptujskem polju, ki je

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spajajoče tiskavice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška c. 5

Čekov. račun št. 10.602

Telefon interurb. št. 213

nima, ker njo je že mati narava v grozdu rodila. Zanimivo je namreč, kako je nastala čisto nova snov — alkohol, ki daje vinu moč in značaj. Vsem vinarjem je znano, da alkohol nastane iz sladkorja, ni pa vsakemu jasno, kako se ta sprememba zgodi. Mnogo časa in veliko truda so znanstveniki žrtvovali, predno se jim je posrečilo dognati pravega povzročitelja vrenja. Še le pred kakimi sto leti, po iznajdbi in izpopolnitvi mikroskopa (drobnogleda), je bilo omogočeno, marsikatero prirodno tajnost kratkim potom razkriti in proučiti. Tako se je do danes s pomočjo vsestransko dovršenih tehničnih pripomočkov to pereče vprašanje o vzrokih vrenja že docela razčistilo. Dognano je namreč, da spreminjajo sladkor v alkohol živa bitja, ki se imenujejo glivice.

Kaj so glivice? Glivice so nepopolno razvite rastlinice, ki igrajo v prirodi zelo važno vlogo. Dočim sestojajo glivice mošta iz ene same stanice (stanica je najmanjši del rastlinskega telesa) in jih je radi tega mogoče opazovati samo pod mikroskopom, so poznane tudi večstanične glivice, kot so razne gozdne in drevesne gobe, plesni, tudi oidij in peronospora, katere se lahko opazujejo s prostim očesom, ali vsaj s povečevalnim steklom.

Vse glivice so brezcvetne rastline in se torej ne razmnožujejo s semenom, temveč s takozvanimi trosi, katerih je v prosti naravi vse polno. Ako pihnemo plesniv kruh ali plesnivo grozdje, se skadi; kadeči prah so sami trosi, ki pa nimajo z vrenjem mošta nič opraviti. Za prevrenje mošta imajo pomen samo oni trosi, iz katerih se v sladkem moštu razvijejo nove glivice, ki se vnaprej razmnožujejo potom brstenja. Brstenje je poseben način razmnoževanja, kjer iz matrne glivice izraste v teku dveh ur nova stanica — hčerka, iz slednje spet nova, kar se nadaljuje in množi v milijone.

Za nas so važna samo ona plemena glivic, ki kvasijo mošt. Odtod tudi ime kvasne glivice, kvasnice ali drože. Če

gledamo pod mikroskopom kapljico kipečega mošta, vidimo na stotine ovalnih in podolgastih telese, to so — kvasnice, ki se takorekoč trgajo za sladko hrano in jo cepajo v alkohol in ogljikov dvokis. Alkohol ostane v vinu kot sestaven del, dočim se ogljikov dvokis kot plin dviga iz tekočine na površje. Odhajajoči ogljikov dvokis povzroča šumenje in se razlega po kleti, kjer je radi svojega omamljivega učinka mnogokrat življenju nevaren.

V svrhu popolnejšega prevrenja mošta je mnogokrat potrebno umetno pospeševati razvoj in delovanje pravih kvasnih glivic. To se izvaja na več načinov. Najbolj priprosti način je rahlo zažveplanje svežega mošta. Male množine žvepla preprečujejo razmnoževanje slabih glivic in s tem omogočujejo nadmoč krepkim kvasnicam. Iz mošta od gnilega grozdja je pa najbolje vse drože potom močnega zažveplanja izločiti. Po pretočenju in močnemu prezračenju je razsluzenemu moštu dodati kipeči mošt od zdravega grozdja, ali pa umetno vzgojene drože. Često, posebej v hladni jeseni, se vrenje kaj rado ustavi. V takem slučaju je na mestu segrevanje mošta, s čimer se kvasnice zopet vzbudijo k ponovnemu delovanju. V vseh slučajih pa je preprečevati dostop zraka do kipečega mošta s kipelno veho. Le potom hitrega in popolnega prevrenja je dobra kakovost mladega vina v polni meri zagotovljena.

N. J.

*

Vprašanja in odgovori.

J. K. v K.

Vaše vprašanje je nekoliko nejasno. Velika je razlika, ako so travniki z vodo samo prepojeni, oziroma mokri, ali pa, ako so travniki močvirni. V prvem slučaju jih morete izsušiti s potreseanjem živega apna, med tem ko v drugem slučaju to ne bo popolnoma nič pomagalo. Vzemimo, da imate na vašem travniku močvirje. V tem slučaju morate travnik izsušiti edinole z glo-

bokimi odvajalnimi jarki. Te jarke ali drage morete pa in smete kopati samo na vašem posestvu, nikakor pa ne na sosedovem, brez njegovega dovoljenja. Za vsako škodo, katero bi vi naredili s kopanjem sosedu, ste odgovorni in jo morate tudi povrniti. Na katerokoli podporo v tem slučaju tudi ne morete upati, ker gre tukaj samo za vašo osebno korist. Lepa beseda in prijateljski sporazum je edini nasvet, katerega vam v vašem slučaju moremo dati.

Fr. K. v Č.

Mišji strup je kemično sredstvo, katerega izdeluje in ima v zalogi »Kemijski laboratorij za industrijo, kmetijstvo in trgovino«, Maribor, Trg svobode št. 3. Cena je 40 Din 1 kg.

Jo. R. v Z.

Na mojem koruznem polju je letošnje leto jazbec naredil veliko škodo. Prosim vas, sporočite mi, ako imam jaz pravico, od lovonajemnika zahtevati odškodnino.

Odgovor: Jazbec kakor tudi lisica niste lovni živali. To je roparska zverjad in kot tako imate pravico vsak čas na svojem posestvu ubiti. Pač pa morate ubitega jazbeca, kakor tudi ubito lisico izročiti lovonajemniku. Ako pa vam lovonajemnik plača odškodnino, ali ne, to je odvisno od njegove proste volje, siliti ga pa k plačilu nikakor ne morete!

*

Sadna in vrtna razstava v Slovenjgradcu.

V nedeljo dne 12. oktobra se je v okusno opremljeni dvorani Okrajne posojilnice otvorila sadna in vrtna razstava, katero je priredila tukajšnja podružnica Sadjarskega društva. Po oficijelni otvoritvi se je vršil ogled razstavljenega blaga, nakar je gospod M. Levstik imel sadjarsko predavanje. Govoril je o sadju, katero v tukajšnjem okraju najbolj uspeva, in v prav poljudnih besedah obrazložil vrline in

XXV.

In drobno pisemce ji da,
To pismo pečat črn ima.
Aškerc.

Zadeva grofa Tatenbaha ni bila po podatkih prve sodbe tako slaba, da bi bilo treba obupati nad njim. Njegovi, če tudi redki prijatelji so delali zanj in njegova soproga je storila vse, da reši svojega ljubljeneža moža.

Toda usoda, ki je zasledovala grofa Tatenbaha, ni mirovala tudi sedaj.

Po odhodu grofa Zrinjskega in Frankopana je ostala grofica Ana Katarina Zrinjska v gradu Čakovcu popolnoma sama. Ponesrečenje zarotniškega načrta, ki je prisililo glavna voditelja, da sta morala bežati, ako si hočeta rešiti življenje, in ujetje grofa Tatenbaha, do katerega je imela srčno naklonjenost, jo je potrla popolnoma.

Nemirno je hodila po sobi gor in dol ter gledala, odkod bo prišel sovražnik. Izpočetka bi še bila mogla bežati, a kakor bi jo zadrževala neka tajna sila, je ostala v gradu.

**Vsak mesec
Din 13:-**

bo plačal vsak kdor hoče
brati zanimive spise

KARL MAYA

ki bodo za jesen in zimo
izhajali vsak mesec
en velezanimiv zvezek

po Din 13:-

Naročajte

! Tiskarni sv. Cirila,
Maribor, Koroška 5

ozdravila grofa Tatenbaha težke bolezni. Po izvedeni strogi preiskavi naj se nad to žensko izreče sodba.

Vedeževalke na Ptujskem polju pa niso našli več in tudi niso ničesar natančnejšega slišali o njej. Samo toliko se je govorilo, da je Prihta odšla na Koroško ob tirolski meji, kjer se je bavila z mazaštvom ter je postala znana daleč okoli. Ker se je pečala tudi z vedeževanjem, so oblasti segle po njej ter jo tirale pred sodišče.

Ker ni hotela ničesar priznati, so jo trpinčili na mučilnici. Vsled visoke njene starosti ni bilo treba dalje preiskovati in izreči sodbe, kajti že pri drugem mučnem izpraševanju je med trpinčenjem umrla. Njeno truplo so sežgali ter razpršili prah na vse štiri vetrove, da bi tako temeljito uničili in raztepli čarodejstvo, ki se je držalo stare Prihte. Po nazorih tedanjega časa je namreč čarovništvo bilo silno nevaren pojav za obstoj človeštva.

Pravici je bilo po tedanjem naziranju zadoščenol

* * *

slabe strani posameznih vrst tega sadja. Kot najbolj priporočljivo sadje za ta okraj je v prvi vrsti: Baumannova reneta, Mošancelj, Boskop, Kanadka, Carevič in Bobovec. V drugi vrsti pa še Londonski pepinek, Šampanjska reneta in Bleheimovka. — Po končanem predavanju o sadjarstvu je povzel besedo g. A. Močnik, kateri je preda val o konzerviranju in vkuhanju sadja in sočivja ter o cvetlicah. V domačih besedah je razložil našim gospodinjam, kako jim je postopati pri vkuhanju sadja in napravljanju pek meza, da bode isti dober in obstoječ. Nadalje je govoril o vrtu samem, kako naj bo urejen, in o cvetlicah, kako se z njimi postopa in katere cvetlice se naj sadijo, da bode vrt vedno cvetoč od zgodnje spomladi do pozne jeseni. — Na razstavnem prostoru je bilo ves dan polno ljudi, ki so z zanimanjem in občudovanjem si ogledovali razstavljene pridelke. Ceni se, da je tekom dneva obiskalo razstavo okrog 450 do 500 oseb.

Popoldne ob treh se je vršilo v dvorani Zadružnega doma sadjarsko posvetovanje o določitvi sadnega izbora za ta okraj. Navzoči so bili zastopnik banske uprave inž. Skubic iz Ljubljane in kmetijski referent Wernig, zastopniki sadjarske podružnice in nekaj šolskih upraviteljev, sadjerejcev iz tukajšnje okolice. Kmetijski referent Wernig je prečital odlok banske uprave, po katerem se mora izvršiti sadni izbor, ter naštel posamezne vrste, katere bi prišle v tukajšnjem okraju v poštev. Gospod Rogina prečita svoj predlog, v katerem našteje vrste sadja, katere je odbor Sadjarske podružnice že poprej izbral za najboljše sadne vrste za ta okraj. Na podlagi tega so se izbra le tele vrste sadja: jabolka: Baumanova reneta, Mošancelj, Boskop, Kanadka in Bobovec za prvo vrsto; za drugo vrsto pa: Šampanjska reneta in Charlamovka; hruške pa: Pastorovka, Klapovka, Koroška ozimka, Tepka in Ozimka. Slive: domača češplja in orehi pariški z podolgasto

tanko lupino. — Inž. Skubic povdarja, da naj vsi merodajni faktorji vplivajo na drevesničarje in sadjerejce, da se v bodoče sadijo in gojijo samo izbrane vrste sadja. — Banski svetnik vlč. g. Čížek povdarja, da bi bilo treba v okolišju prirediti tečaje in predavanja, da se v ljudstvu poživí zanimanje za sadjerejo in za izbrane vrste sadja.

Po končani anketi se je vršila še ocena sadja. Razstavilo je svoje sadje 50 razstavilalcev, med temi tudi tri šole. Sadje je bilo res lepo in zbrano, razstavljali prostor lepo okusno urejen. Posebno pozornost je vzbudila na razstavi lepo in skrbno urejena miza obložena z vsakovrstnimi vrtnimi pridelki, vkuhanim sočivjem in sadjem, last hotelirja Golla. Tukaj se je lahko videlo vse mogoče vkuhanne stvari, katerih ima gospod Goll pripravljenih do 200 steklenic. Dobro preskrbljena in opremljena je bila tudi z vrtnimi pridelki in vkuhanim sočivjem miza gospe Karničnik, na kateri je vzbujala še posebno zanimanje 17 kg težka rdeča pesa, 14 kg težka bela pesa in 5 kg težka zeljna glava, vse iz njenega vrta. Na enem koncu je oddelek za cvetlice, katere ima razstavljene največ tukajšnja javna bolnica. Tudi ta del je lepo urejen in zanimanja vreden.

Razstava, kakor smo že omenili, je bila res lepa in skrbno aranžirana, kar je priznal vsak obiskovalec razstave, dasi je to šele začetek. Prihodnja razstava bo pa brezdvomno še mnogo lepša. Za tako lepo razstavo pa ima največ zaslug predsednik podružnice g. Rogina, ki je tri dni pred razstavo žrtvoval, da je isto urejeval. Razstava je trajala do 15. t. m. zvečer.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 18. oktobra so pripeljali špeharji na 40 vozov 111 komadov zaklanih svinj, kmetje 25 voz krompirja, 4 čebule, 16 zelja in 3 sena. Svinjsko meso je bilo po 15—28, špeh 17—24, čebula 2—2,50, zelje 0,75, seno 80—85. Pšeni-

ca 2,25—2,50, rž 1,75, ječmen 1,50, oves 1,25—1,50, koruza 1,75—2, ajda 1,50, ajdovo pšeno 5, proso 2, grah 8—12, kokoš 36—45, piščanci 30—75, raca 30—45, gos 60—70, puran 50—75, surovi kostanj 1,50—2,50, pečen 6—8, česen 18, kislo zelje 4, repa 2, gobe 1—2, jabolka 3—4, hruške 5—14, breskve 12, grozdje 6—10, mleko 2—3, smetana 12—14, surovo maslo 32—36, jajca 1,25—1,75, med 15—18.

Mariborski živinski sejem dne 14. okt. 1930. Pripeljanih je bilo 13 konj, 7 bikov, 91 volov, 292 krav in 7 telet, skupaj 407 glav. Cene: debeli voli 1 kg žive teže 9 do 9,50 Din, poldebili voli 7 do 7,50, plemenski biki 6 do 6,75, biki za klanje 6,50 do 7,25, klavne krave debele 6,65 do 7,50, plemenske krave 5 do 6 D, klobasarice 4 do 5 Din, mlada živina 6,50 do 9,50. Prodanih je bilo 298 komadov, od tega 9 v Avstrijo.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejm v petek dne 17. oktobra 1930 se je pripeljalo 538 svinj in 1 koza. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari eden po 30—100 Din, 7—9 tednov stari po 130—200, 3—4 mesece stari po 250—300, 5—7 mesecev stari po 400—450, 8—10 mesecev stari po 550—650, 1 leto stari po 900—1000 Din, 1 kg žive teže 10—13 Din, 1 kg mrtve teže 15—17 Din. Prodalo se je 299 komadov.

Mesne cene v Mariboru: Meso od volov, bikov, krav in telet 14 do 20 Din, telečje meso od 16 do 35 Din, svinjsko od 15 do 18 Din za 1 kg.

NAŠA DRUŠTVA

Prosvetne knjižice. Prosvetna zveza razpošilja te dni 3. in 4. zvezek Prosvetne knjižice, ki obravnava jugoslovansko književnost. Knjižico je spisal dr. F. Sušnik poljudno in zelo pregledno. Zato bo dragocen pripomoček našim društvenim predavateljem in tudi vsem, ki bi radi natančneje poznali domačo književnost. Društva opozarjamo, da obsega ta knjižica dva zvezka za mesec oktober in november, zato stane izvod 2 Din.

Hajdina. Naše prosvetno društvo prireja vsak mesec poučni in zabavni sestanek za dekleta in posebej za fante, v nedeljo dne 26. t. m. pa bodo dečki igrali Meškovo »Slava Kristusu Kralju«, odrasli igralci pa izvirno

Neprenehljivo razburjenje in žalovanje jo je nazadnje tako potrl, da je resno zbolela. Vsled svoje bolezní ni mogla več bežati, če tudi bi hotela. In vendar si je bila v svesti, da mora kaj ukreniti, ako hoče rešiti Tatenbaha. Za sedaj pa mu mora sporočiti, naj vztraja, dokler ne pride pomoč.

Toda kako naj pride do njega, koga naj pošlje? Ali naj se obrne do njegove soproge? To ni mogoče. Saj vendar ne more več stopiti pred njo, odkar je prelomila besedo, ki ji jo je dala v gradu Račje. Namesto da bi delovala na to, da spravi grofa Tatenbaha na pravo pot, ga je še bolj potegnila v svoje mreže in v prepad, ki ga iz njega ne more več rešiti.

Kdo bi mu torej izročil to poročilo?

Ko je s temi težkimi mislimi sama sedela v sobi, je tiho vstopil konjušnik Rudolfi. Globoko se je priklonil ter sporočil grofici, da so ravno kar došli ogleduhi, ki so videli bližajoče se avstrijske vojake. Ne bo torej dolgo trajalo, da bodo tukaj pred gradom. Zato se je treba z največjo naglico pripraviti na beg.

Grofica Zrinjska je še bolj prebledela, strepetala je na celem telesu, nato pa je spregovorila s otožnim glasom:

»Hvala ti, zvesti Rudolfi, imel si vedno skrb za me! Toda pobegniti ne morem, nimam moči, vdati se moram v svojo usodo.«

»O, premilostljiva gospa grofica, ne govorite tako obupno,« tolaži Rudolfi, »vse se še lahko izvede, sovražniki vas ne smejo dobiti v roke.«

»Prepozno je,« odvrne grofica Zrinjska ter zamahne z roko, »dobri Rudolfi, ti veš, kako me skrbi usoda grofa Tatenbaha. Zato te prosim, pojdi in sporoči mu, da sem mu zvesto vdana ter da na njega mislim. Naj torej vztraja! Čimprej bo mogoče, mu bo prišla pomoč. Ali boš to storil, Rudolfi?«

»O, premilostljiva gospa,« vzklikne Rudolfi, »za vas storim vse. Bil sem v vaši službi dolgo let, delil sem z vami veselje. Ne bilo bi lepo, če bi vas sedaj zapustil v stiski. Ustreči hočem vaši želji, naj se zgodi, kar hoče, če tudi me doleti najhujše.«

Grofici obraz je prešinil žarek radosti, nje ne oči so zažarele.

»Hvala ti, Rudolfi, bil si zvest služabnik. Na te se lahko zanesem. Tu imaš za sedaj nekoliko plačila, bogato te obdarim, ko se vrneš.«

Rekši je segla v omaro ter izročila Rudolfiju mošnjiček cekinov.

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike

so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila
v Mariboru, Koroška c. 5

dramo: »Pesem rdeče rože.« Obe igri sta lepi in učinkujeta zlasti v vzgojnem oziru. Nikomur ne bo žal, če bo prišel gledat. Zato pa le pridite, pa že kar k večernicam!

Teharje. Naše prosvetno društvo vprizori v soboto dne 25. t. m. ob 8. uri zvečer in v nedeljo dne 26. t. m. ob treh popoldne v dvorani kaplanije dramo »Stilmondski župan« v 3 dejanjih. Ker je igra lepa in zanimiva, vas vabimo v obilnem številu! — Odbor.

St. Peter pri Mariboru. Občni zbor prosvetnega društva »Skala« se bo vršil v nedeljo, dne 9. novembra, po rani službi božji v samostanski šoli.

DOPISI

Otvoritev mostu čez Dravo pri Gor. Dupleku je preložena na nedeljo dne 9. novembra z istim sporedom, kot je bil določen za 26. oktober.

Hajdina. V nedeljo dne 26. t. m. se vrši skupna seja občinskih odbornikov vseh občinskih občin, kjer se bode razpravljalo o ustanovitvi kmetijsko nadaljevalne šole. Vsi kmetovalci, ki vam je mar za napredek izobrazbe kmetijskega naraščaja, udeležite se te seje, ki se bo vršila po rani službi božji v Društvenem domu na Hajdini.

St. Peter pri Mariboru. Z drevesa je padel pri nabiranju jabolk viničar Kronaveter Avgust iz Metave. Zadobil je težke notranje poškodbe ter je bil prepeljan v mariborsko bolnico. — Boljše pa je odrezal Koren Jožef iz Metave, ki je s kolesom trčil v avtomobil, pa brez neizogibne, le kolo se je malo zveržilo. — Z otvoritvijo novega cestnega mosta čez Dravo pri Zgornjem Dupleku se bo pokazala potreba po boljši cestni zvezi s St. Petrom in Mariborom. Sedajna občinska cesta, ki se odcepi od okrajne ceste in ki vodi skozi Trčovo do Zgornjega Dupleka, se bo morala pač prejšnjim spreminjati v okrajno, že z ozirom na dosedanjí veliki promet, ki se pa bo še znatno povečal z otvoritvijo novega mostu.

Sv. Anton v Slov. gor. V noči na nedeljo dne 12. t. m. je začelo goreti pri posestniku Tomažu Cafuta v Stanetincih. Požar je nastal menda vsled tega, ker je domači sin, prišedši pozno domov od prešanja, zaspal s cigareto v ustih. Pogorela je stanovanjska hiša in gospodarsko poslopje. Tudi sin Tomaž je v spanju zgorel ter je nudilo njegovo zgorelo truplo strašen pogled. Rešili so živino in ne-

Glede novih katekizmov

dajemo vsem ponovno pojasnilo, da je prva naklada pošla in je ni več dobiti. Sedaj se tiska druga naklada, kadar bo na razpolago, bomo javili. Da ni v lavantinsko škofijo došlo dovolj izvodov, ni naša krivda. Gospode katehete prosimo, da to obvestilo vzamejo na znanje. — Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

kaj pohištva. Vsled močnega vetra se je takoj vnela tudi viničarija posestnika Voka iz Oseka ter je do tal pogorela. Ubogemu viničarju Francu Fras je vse zgorelo, kar si je njegova družina prislužila pri kmetih za zimno. Rešil je le štiri otroke in ženo. Tudi obleka jim je zgorela. Od Vokove viničarije se je požar razširil na viničarijo Matije Paluc, posestnika v Brengovi ter uničil hlev in prešo. Kadilci, malo več previdnosti s cigaretami! Koliko škode so že napravili! — Dne 13. sept. je umrla v bolnici v Mariboru po težki operaciji Marija Fras, vzgledna gospodinja, krščanska žena in mati v Cogetincih. Prepeljali so jo na dom, odkoder se je vršil pogreb na domače pokopališče. Ravno mesec pozneje dne 13. 10. pa je umrla njena sosedica Antonija Ploj, ki je bila 12 let bolana. Svetila obema večna luč!

Sv. Barbara v Slov. gor. Dobili smo poštno zvezo redno vsaki dan iz Sv. Lenarta v Slov. gor., želeli bi še dnevno dostavo. — Tukaj se je ustanovilo Prostovoljno gasilno društvo, katero ima veliko in težavno nalogo pri nas. Želimo temu društvu obilo sreče in uspeha, našemu dobremu ljudstvu pa toplo priporočamo, da ga podpira. V odbor so izvoljeni najboljši možje in fantje. — Pred kratkem je kmetijska podružnica imela srečolov, kateri se je dobro obnesel. Pohvalo smo dolžni podružničnemu odboru, da je tekom poldruga leta nabavil dve travniški brani, 1 drevesno škropilnico, 1 tršno škropilnico, 1 žveplalnik ter vago decimalno. Podružnica šteje 80 članov, a z novim letom jih mora biti 100. — Silno nam nagaja dež in ne vemo, kedar bomo sejali in pospravili svoje pridelke, s katerimi nas je ljubi Bog tako obdaroval. Prihaja zimska sezona, kaj pa naše bralno društvo, ali nas ne bo nič povabilo v Društveni dom na igre in nove knjige za dolge večere? — Sadjarji, letos ste videli vrednost našega

sadja. Zasadimo vse primerne prostore s koprastnim sadnim drevjem, namesto z divjo šmarnico. Izkoristimo vsak košček zemlje, da bomo kos raznim plačilom! — Skrajno težko stališče ima naš šolski odbor z raznimi novimi plačili in bodočo zidavo večje šole.

Sv. Jernej pri Ločah. V Zg. Lažah je umrl dobri oče Janez Strmšek, po domače Cviter. Z 18. letom je prevzel obsežno gospodarstvo, živel je vedno med težkim delom, a je kljub temu čakal lepo starost 82 let. Še sedaj, ko je že nekaj časa sem bolehal, se je še živo zanimal, kaj se godi pri gospodarstvu. Usoda je hotela, da se mu je ravno te dni vrnil sin z družino iz Amerike, a žalibog tri dni prepozno, da bi še bil oče videl. Oče je bil v grobu. — Iz Belgije se je vrnila Marija Cvahte z otroci, da prevzame doma posestvo po očetu, ki je letos umrl. Mož je ostal še v Belgiji, da kaj prisluži. Otroci znajo šolske molitve samo po flamsko. — Posestnika Fr. I. so v soboto dne 11. t. m. zvečer ob cesti na Ličnico napadli fantje in ga je eden z lato pošteno nabunkal. Dobil je globoko zevajočo rano nad desnim očesom, potem udarec zadaj po glavi in po plečih, tako da je bil ves črn. Desno oko je v nevarnosti in si ga zdravi v mariborski bolnici. — G. nadučitelj F. Friedl, marljiv nabiralec gob vsake sorte, je prinesel domu gobo (jurčka), ki je tehtala 1½ kg. Bila sicer ni več popolnoma zdrava, a čisto za zavreči pa tudi ne.

Sv. Andraž v Slov. gor. Milo in otožno so zapeli andraževski zvonovi in naznanili žalostno vest, da se je preselila iz te solzne doline mlada žena, vzorna mati Ivana Hrga, posestnica iz Hvaletinec. Postala je žrtev materinskega poklica v starosti 40 let. Njeno mrto truplo smo pokopali dne 15. t. m. Ob sveži gomili se je poslovil domači g. župnik Ivan Alt od nje. Tako žalostnega pogreba Sv. Andraž že dolgo ni videl. Pokojna žena zapušča onemoglo staro mater, 4 otročiče in žalujočega bolnega moža. Počivaj v miru, dobra žena in naj ti vsemogočni poplača tvojo skrb; preostale pa naj tolaži zavest, da uživaš rajski mir!

Sv. Urban pri Ptuj. Sedaj, ko se poletna narava od nas poslavlja, zapuščajo nas tudi človeška bitja, da gredo onstran zemeljskega trpljenja. Tako smo dne 14. vinotoka t. l. položili v hladno zemljo mirnega občana kmeta, dolgoletnega cerkvenega svečarja in načelnika cerkvenokonkurenčnega odbora, dolgoletnega občinskega blagajnika, oziroma odbornika gospoda Jožefa Mahorič iz občine Drstelja, v starosti 57 let. Rajni je bil tudi član načelnišva naše kmetijske posojilnice,

Ste naročeni na list

NEDELJA

?

Izhaja vsak teden.

Prinaša vsakokratni nedeljski evangelij in razlago ter druge poučne verske članke, razen tega pa resničen dogodiljaj iz misijonov »Mladostni navihane« — postane redovnik in mične zgodbe za deco.

Stane mesečno samo 2 Din, celoletno 24 Din. Še danes si naročite NEDELJO po dopisnici na spodnji naslov:

Uprava NEDELJE, Maribor, Slomškov trg 20.

Ta se je globoko priklonil, poljubil grofici roko ter se je še enkrat ozrl v lepi obraz svoje gospodarice. V prsih ga je nekaj stisnilo, kakor da bi mu notranji glas hotel reči: Pomisli, Rudolfi, ali se boš tudi vrnil?

Toda le za trenutek je slišal ta glas, hitro se je otresel te misli. Še en pogled na grofico, ki se mu je prijazno nasmehljala ter dvignila desnico kakor v slovo, nato pa je zginil tiho, kakor je prišel.

Nastala je v sobi zopet tišina. Mrak je legel na celo ravnino in tudi na grad Čakovec.

Nekako tesno je postalo grofici pri srcu. Obšla jo je otožnost. Tatenbahova slika vstane pred njenim duševnim očesom in nek glas ji reče: Ti ga tiraš v propast! Opusti to, reši ga!

Že je vstala, da bi šla iz sobe, a neka tajna moč jo je zadržala. Zopet sede k oknu ter gleda ven v temo. Čuje se peketanje konjskih kopit. Nekdo jezdi po dvorišču, grajska vrata se odprejo. Rudolfi je, ki sedaj odhaja, da ponese grofu Tatenbahu poročilo in tolažbo.

Grofico v tem trenutku spreleti mrzla zona. Strese se po celem telesu.

Še je čas, tako ji kliče notranje glas. Zdelo se ji je, kakor da bi stopila pred njo Tatenbahova soproga, bleda in žalostna ter bi dvignila roke in rekla: Ne upropasti mi soproga! Reši ga, spomni se svoje obljube! Reci samo eno besedo, če ga res ljubiš, in moj soprog je svoboden, a stori to hitro, drugače je pogubljen.

Grofica Zrinjska je vsa prepadena. Vsa razburjena si vije roke ter se prime za glavo. Trenutek še premišlja, nato pa stopi naglo k oknu, se skloni z glavo skozi njega ter zakliče s trosočim se glasom:

»Rudolfi, stoj, vrni se!«

Toda besede so bile zaklicane v gluho noč ter so se zgubile v temi, samo drevje s svojimi košatimi vejami je bolešno zašumelo, kakor bi hotelo reči: prepozno je.

Iz daljave je odmevalo peketanje konjskih kopit. Rudolfi je jezdit svojo pot, kakor je velela grofica Zrinjska, in ni več slišal njenih besed.

Izročil je naročilo svoje gospe, kakor smo slišali. Izvršitev tega naročila pa je postala za oba pogubonosna.